

Lehja vsak danek in volja s
poštino vred ali v Mariboru s
poštino na dom na celo leto
40 K, pol leta 20 K, za delo leta
60 K. Izven Jugoslavije 50 K.
Naročnina se pošlje na upravljalstvo
"Slovenskega Gospodarja"
v Maribor, Koroska cesta št. 5.
List se dopolnjuje do odgovora.
Naročnina se plačuje naprej.
— Telefon št. 220. —

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Udaje "Katal. tiskovnega društva"
dobivajo list brez posebne
naročnine. — Uredništvo: Koroska
cesta št. 5. Rokopisi se ne vračajo.
Upravištvu sprejema naročnino,
insere in reklamacije. Cena
insere po dogovoru. Za vsak
kratek oglaševalski primeren popust.
Nezaprte reklamacije so poštno
proste.
— Telefon št. 220. —

43. številka.

Maribor, dne 27. oktobra 1921

53. letnik.

Karl zopet na Madžarskem.

Po sedmih mesecih se je ekscesar Karl zopet povrnil v Madžarsko in ker sedaj računa na boljši uspeh, je pripeljal tudi Cito s seboj. Dne 21. t. m. sta se pripeljala z zrakoplovom iz Švice v Sopronj in sedaj sta kot »kraljevsko Velikanstvo« v Pešti.

Karl torej sedi v Pešti, imenoval je že celo vrsto generalov, karlistična zarota pripravlja odločilni udarec, so sedne države so vznemirjene, zunanji politiki se povprašujejo, kako je to prišlo, kdo ga je podpiral in kaj naj se sedaj ukrene, nikdo pa ne prizna resnice, da je Karlov pohod sad nazadnjaške spekulacije, v katero so zapleteni vsi prvaki velesil in glavni kapitalistični izkoriščevalci cele Evrope.

Po svetovni vojni, v kateri se je Karl udeleževal kot eden glavnih zločincev nad človeštvom, je bilo pričakovati, da dobi Evropa drugo lice. Nacionalna revolucija se je družila z socialno, Rusija je bila prva in tudi v drugih državah je bilo pričakovati, da se v okvirju narodne samoodločbe razvije socialni napredek. To pa ni bilo po volji izkoriščevalcem antante, ki se prav nič ne razlikujejo od Karl-Wilhelmovih zločinskih vrste. Začeli so kopsati in cepiti narodne celote; da napravijo prepad med severom in jugom, da zajezijo socialni razvoj, da preprečijo osamosvojitve širokih delavnih mas, so se že od vsega početka bavili z namenom, postaviti na mestu nekdanje Avstrije novo nazadnjaško monarhijo, ki bo orožje v rokah antante, — zdaj proti severu, zdaj proti jugu. Zato ulog jim je bil vojni zločinec Karl najpriljavnejši in zato ga tudi skrbno varujejo ter pošiljajo zdaj pa zdaj na ogled.

Karlistična mreža je razpletena po celi Evropi, glavni spletkarji so pa v visokih italijanskih in francoskih političnih krogih in na visokih mestih vseh drugih držav zakrknjeni nazadnjaki, ki pozdravljajo karlistične poskuse kot prosep največjega ljudskega izkoriščevanja in nasilja. Tudi pri nas imamo dovolj političnih spekulativov, ki so se pririli do važnih mest v svoji dobrodo vršeni šoli avstrijskega nasilja. Ti ljudje bi služili tudi vragu, samo da jim nese, da si lahko polnijo svoje žepe z ljudsko krvjo in ljudskimi žulji, danes likajo stare avstrijske medalje, gladijo čake in pripravljani bi bili, davprežejo narod tudi v suženjski jarem Karla ali kakakega drugega s krvjo oškropljenega zločinca.

Danes pri novem Karlovem puču se naš narod ne more zadovoljiti z —

nervoznim tekanjem in tuhtanjem raznih ministrov, temveč zahteva na vodilna mesta države ljudi, ki so vredni v polni meri narodnega zaupanja. Proč z nazadnjaštvom in korupcijo v lastni hiši, da postanemo močni in odločni za njeno obrambo. Pribičević, šef policajdemokracije, je izšel iz madžarske šole, Pašić nam je zaigral kos za kosom lepega jugoslovanskega sveta, zato moramo danes, ko preti slovenskemu ter hrvatskemu življu velika nevarnost od evropske in Karlove reakcije, z vso odločnostjo zahtevati, da pride prava narodna vlada na krmilo države.

K zasedanju parlamenta.

Parlament je 20. t. m. započel svoje delovanje in sicer na prav poseben način, kakor so tudi nazori naših vladinorcev o parlamentu prav posebne vrste.

Policajdemokracija s Pribičevićem na čelu in Pašićevi radikali so sebe enostavno proglasili za državo, vse drugo pa, ki nosi tako težko državna bremena, — za protidržavni element. Vlada dela, kar hoče, parlament pa naj vse odobrava, — ker je po današnjih razborih vlada država in vsaka opozicija proti vladi opozicija proti državi. Temu nasilno-nazadnjaškemu domnevanju odgovarja tudi slika iz prvega dne parlamentarnega zasedanja.

Prva seja je bila napovedana za 10. uro dopoldne, začela se je pa ob 1. uri popoldne. Ministri so se ves čas posvetovali, demokrati in radikali so tičali v svojih klubih, poslanci opozicije so pa hodili po skupščinskih dvorani, posedli po klopih ter z vso upravičenostjo dajali duška svoji ogorčenosti nad tem zavlačevanjem. Okrog ene ure so se začela odpirati vrata ministrskih sob. Prvi se je pokazal minister Pribičević, pozdravljen od demokratov, od opozicije pa sprejet z velikim hrupom. Začela se je kmalo nato volitev predsednika, oni so bili za to, da se izvoli častni, drugi pa, da se izvoli starostni predsednik, ki bi odprl sejo ter izvedel volitve predsedstva.

V velikem kriku in trušču je prebitel namestnik ministrskega predsednika Trifković vladni reskript, pop Mihaldžić je bil nekaj časa predsednik, četudi se je čulo iz trušča, da je sramota za vlado, ki ni znala niti najkrajšega člena parlamenta določiti in za drugi dan ob 10. uri dopoldne se je določila prihodnja seja.

S preprirom in ropotom se odpira naš parlament in v hrupu razdora se začne njegovo delo. Kralja ni, mi-

nistrskega predsednika Pašića ni, finančnega ministra ni in mesto 419, se zbere samo blizu 300 narodnih poslancev. Vlada je izključila 60 komunistov, 60 hrvatskih zastopnikov ne prihaja v parlament, a vse to ni nikakova vira za vlado, ki nadaljuje svoje delo proti narodni večini. V tej žalostni zbornici ki je razburkana vsled nasilja in nezakonitosti, ki so se na tem mestu dogajale, tudi vlada sama nima enotnih in složnih pristašev. Tu so radikali, tu so demokrati in tu so mušmani. Radikali in demokrati so se zvezali iz osebnih interesov in pa zato, ker so mislili, da bodo dovolj moči proti odporu hrvatske in slovenske narodne večine.

V tem vprašanju so se prevarili in danes uvideva vsak trezno misleč politik, da brez Slovencev in Hrvatov ne bo slo. V radikalni stranki je precej prevladnih mož, med njimi Protič in tako izhaja ravno iz vladne stranke želja po sporazumu, katerega so demokrati skušali z vso silo preprečiti. Demokrati dobro vedo, da kakor hitro pride do sporazumnega dela vsen tih plemen in kakor hitro se začne udeleževati tudi slovenska in hrvatska večina, za njih ne bo več mesta in da prihaja čas, ko bo javnost v njih zagledala glavne protivnike vsakega sporazuma. Zato sedaj na vso silo ličijo, da bi potegnili radikale seboj ter v največji naglici nadaljevali delo centralizacije. Pri vseh prilikah na stopajo z največjo demagogijo proti slovenski in hrvatski večini, slikajo avtonomistični pokret kot protidržavno agitacijo in nekako sovražstvo do Srbov, samo da bi razvneli proti nam nekatero velesrbske politike. Pašića, ki o slovenskih in hrvatskih težnjah nima dosti pojmov, ki je bil vedno Velešrbijanec, imajo kolikor toliko na svoji strani, nimajo pa drugih, ki se zbirajo krog Protiča ter spoznavajo, da po tej poti ne gre več naprej in da so demokratske spekulacije velika nesreča za državo. Med mušmani je pri zadnjem zborovanju zmagala avtonomistična struja in tako ni pričakovati, da bi od te strani demokrati ime li kako zaslombo.

Protič je sprejel krasevački mandat, izjavil, da položi prisego in tako je pričakovati, da se v najkrajšem času začne parlamentarni boj, ki bo doseganje vladno skupino raztrgal na dva dela. Demokrati s svojim Pribičevićem, Kukovcem, Zerjavom in s svojimi podkupljenimi samostojneži se bodo oklenili najhujših srbskih separatistov, ki mislijo, da se naše državno in narodno vprašanje na ta način reši, če se Hrvači in Slovenci posrbijo,

Protičovo delo za sporazum, se bode pa razvijalo, ker bo razsodnost in poštenje moralo zmagati nad demokratsko sebično gonjo.

Protič sicer ne prihaja v parlament kot zastopnik cele opozicije, prihaja samo kot izkušen državnik, ki lahko presodi, če je res potrebno za državo, da se izvrši sporazum, ali pa če se lahko še naprej potiska Hrvata in Slovence ob steno. Protič lahko presodi, če tak sporazum res ogroža srbske zahteve v tej državi, ali jih pa podpira in o Protiču, ki je dovolj prevdaren in pošten, se lahko pričakuje, da bo z vso jasnostjo dokazal, da je pot sporazuma vseh treh plemen edina rešitev iz zmede in nereda, razkroja in propada, ki grozi po krivdi nasilne policajdemokracije in njenega centralizma naši državi.

Da nas bodo razumeli cenjeni čitatelji.

Demokratje in samostojni so se zatekli v svoji koritarski vladodržnosti do skrajnega sredstva nasilja: zabraniti hočejo vsaj začasno slovenskoštajerskemu kmetu njegovo priijubljeno, staro ter pravicojubo glasilo "Slov. Gospodarja." Kako bodeta v oči vladne kroge resnica ter boj za kmetstvo pravo, sta nam dokazala mariborsko državno pravdnštvo in policija, ki sta nam zabranila zadnjega že na osmih straneh tiskanega "Gospodarja." Tudi sedaj, ko se mogoče ne bo odklenalo tako hitro beograjski vladi, bo obveščal "Gospodar" kmeta o protikmetjskih uredbah in korakih vladinorcev neustrašeno naprej, če tudi ga bosta pod vladnim pritiskom zabranjevala policijski šef in državni pravdnik. Čitatelji pa naj bodo uverjeni, da so krivi demokratje in samostojni s svojim ovadštvom, da jim list zadnjič ni bil uročen.

Demokratje in samostojni se tako zelo bojijo razkrivanja svojega vladnega dela, da bodo podvzeli tudi najnasilnejše korake napram našemu časopisu, ki jim je najbolj skeleč trn v peti, proti katerega resnici se ne morejo braniti mirno zakonitim potom — ampak samo z nasiljem zabranitve širjenja one časopisne številke, ki jim očita brezmejno izžemanje ter izkoriščevanje ljudstva.

Ostudno hinavsko so se zatekli demokratsko samostojni vladni koritarji pod okrilje države in kričijo po naši kraljevini, da smo mi proti od nas zgrajeni državi, ako stopimo na prst ministru Puclju, Kukovu in Pašiću, ki so povzročitelji vednega padanja na

Zaklad na otoku.

Se spopadka pravega Paulus.

(Dalje.)

"Silver", mu je odgovoril tovariš, in opazil sem, da ni bil samo rd v Rea, ampak da je bil njegov glas hrav, kakor krokarjev in da se mu je izrazil kakor napeta vrv. "Silver", mu je pravil, "star si in pošten si, ali vsej za takega veljaš, in pogumen si tudi — ali pa se čisto motim v tebi? In hočeš mi dopovedati, da se boš tudi ti dal zvabiti od teh lopovov? Ti že ne! In kakor gotovo mene Bog vidi, jaz raji izgubim svojo roko! Da bi jaz pozabil svojo dolžnost —"

Čuden, neznan glas ga je pritril —

Nešel sem enega, ki je bil še pošten — In sedaj sem čul drugega.

Daleč tam zunaj v močvirju nekje je zadonel nevoljen glas, drug začel se niti mu je odgovoril.

In koj nato sem čul strašen, dolgozategnjen krik —

Stene "Daljnogleda" so ga odbijale, late močvirnih ptičev so hipoma sletale kvišku in zatrnile nebo.

Dolgo je še zvenel obupni krik — smrti v mojih ušesih, ko je že tihota spet zavladala po močvirju in ni bilo druge čuti kot plahutanje ptičev, ki so sedali nazaj na drevje, in bonenje valov ob daljne pečine —

Tom je planil po koncu kot konj, če ga zadene bič. Silver ni trgal z očesom. Nepremično je stal na svojem mestu, lahno naslonjen na berge, in je gledal tovariša, kakor kača, ki je vsak hip pripravljena, da zada strupeni zob svoji žrtvi.

"John —!" je vzkliknil Tom ter siegnil roko proti njemu.

"Roke kvišku!" je zaklical Silver in skočil par korakov nazaj, vključ svojih bergli gibno in varno kakor zurnjen telovadeč.

"Roke kvišku tudi ti! — Silver, vest imaš, pa se me bojiš! — Ampak v imenu božjem, povej mi, kaj je to bilo —?"

"To —?" je ponavljal Silver in se smejal, pa previdneje, kot po navadi. Oči so mu bile čisto majhne v velem, zabuhlem licu, pa žarele so mu kakor živo ogelje. "To —? O —, mislim, to je bil Allan."

Ubogi Tom je vzplamlil.

"Allan —?" je kriknil, "Bog mu dal večni mir, zvestemu mornarju! — Ti pa, John Silver, ti si bil dolgo moj prijatelj in tovariš, odslej pa nisi več. In če umrjem kakor pes, zvest bodem ostal svoji dolžnosti! Ubil si Allana, kaj ne? — Ubij še mene, ako me moreš! Zaničujem te!"

In pridni, pogumni Tom mu je obrnil hrbet in stopil proti obrežju. Pa ni mu bilo usojeno, da bi bil daleč prišel —

John je kriknil, pograbil berglo izpod pazduhe in z vso silo zagnal to čudno sulico po zraku. Zadel je Toma na hrbtnico pod zatilnikom.

Ubogi Tom je zakrill z rokami po zraku, hlastnil po sapi in padel.

Ali je bil mrtev, ali samo omamljen, kdo ve? Verjetno je bilo, da mu je silni sunek bergle zlomil hrbtnico.

Pa ni imel časa, da bi prišel z zavesti —

Gibčno kakor opica, brez bergle, in na eni sami nogi je bil Silver v hipu nad njim in dvakrat mu je zabodel svoj nož do ročaja v prsi. Tja v svoje skrivališče sem čul njegovo glasno dihanje, ko je zavihtel nož.

No vem, kaj se pravi, onesvestiti

se, le to vem, da mi je v tistem trenutku ves svet zaplaval pred očmi v meglenem vrtilcu, Silver in ptiči in "Daljnogled" so plesali krog mene — zvonilo mi je v ušesih in divji glasovi so iz neznane daljave vpili name.

Ko sem se spet zavedel, je krvoločna pošast stala na svoji eni nogi, z berglo pod pazduho in s klobukom na glavi. Na trati je ležal Tom. Silver si je s šopom trave brisal krvavi nož in se ni prav nič zmenil za mrtev truplo. Vse drugo je bilo neizpremenjeno, solnce je brezsrčno sijalo na kadeče se močvirje in na skalnate vebove in težko sem verjel, da se je zgodil umor, da je bilo trenutek prej kruto končano ubogo človeško življenje pred mojimi očmi.

John pa je segel v žep, potegnil piščalko in nekaterekrat zažvižgal — anjo, da je oglušujoče donelo skozi vroči zrak.

Nisem sicer vedel, kaj pomenijo njegovi žvižgi, pa nov strah se mi je zbudil —. Njegovi tovariši bodo prišli —. Našli bi me —. Dva poštenjaka so že umorili, za Tomom in Allanom bi utegnili priti tudi jaz — na vrsto.

Dalje prihodnja

že valute, draginje, neznosni davkov in nedoglednih neuspehov v zunanji politiki.

Smo bili prvi in ostanemo vedno s dušo in telom za državo, a pod pametno vlado, ki se bo ozirala na ljudske težnje in zahteve, ter delala za procvet države ne samooblastno, ampak pod nadzorstvom od ljudstva izvoljenih zastopnikov.

Politični ogled.

Kraljevina SHS: Dne 21. t. m. so sklicali narodno skupščino k zasedanju. Kakor običajno, se je tudi ta seja vršila v znamenju nereda in trušča, sicer pa je bila jako vesela. Dnevni red je bil: volitev novega predsedstva. Po dolgem prerekanju med radikali in demokrati so se vladne stranke znova izrekle za prejšnjega predsednika in je dobil demokrat dr. Ribar 147 glasov. Jugoslovanski klub in socialistični klub sta oddala prazne glasovnice. Samostojneža Ureka so vladne stranke izvolile iznova za podpredsednika skupščine. Parlamentarna zasedanja je vlada zopet odgodila na nedoločen čas. — S povratom bivšega cesarja Karla na Madžarsko se bavi tudi belgrajska osrednja vlada, ki je odredila oločne korake proti habsburškemu pustolovcu. V Srbiji so vpoklicali gotovo število vojaških obvezancev prvega poviša iz nekaterih divizij. Komandanta E. in IV. armijske oblasti sta dobila od vlade posebna navodila. Ministrski svet deluje stalno noč in dan. V Belgradu je prebivalstvo nad Karlovo pustolovščino silno ogorčeno. Tudi v Ljubljani so vse politične stranke priredile protestni shod proti vzpostavitvi kralja Karla na Madžarskem.

Madžarska: Kakor smo že omenili, je postala Madžarska vsled ponovnega povrata razkralja Karla žarišče novih nemirov. Karl se je 21. t. m. pripeljal iz Svice v aeroplanu v Sopron (Odenburg). Karla so pozdravili v Sopronu njegovi pristaši. Tamkajšnja posadka je razkralju prisegla zvestobo. Sedaj se vrše ljute borbe med Karlovimi pristaši in privrženci državnega upravitelja Horthyja. Vlada držav, ki so zvezane v „mali antanti“, to so: Čehoslovaka, Jugoslavija in Rumunija, se odločno upirajo Karlovemu povratu na Madžarsko.

Čehoslovaka: Povrat Karla Habsburga na Madžarsko je izzval v čehoslovanski republiki skrajno ogorčenje. Predsednik čehoslovanske republike Masaryk je odredil delno mobilizacijo proti Madžarom. Čehoslovake čete se baje že gibljejo proti madžarski meji.

Rumunija je tudi pripravila nekaj divizij vojaštva, katerega odpošlje proti Madžarski, ako ne bo zginit Karl zlepa kam v inozemstvo.

Portugalska: Na Portugalskem so pred par dnevi izvršili državni udar, ubili par ministrov ter postavili novo revolucionarno vlado. — Listi poročajo, da ima prevratno gibanje na Portugalskem izrazito boljševiški značaj.

Razkralja Karla Habsburškega

spretno zamišljena pustolovščina se je po najnovejših poročilih razbila. Povrat bivšega cesarja na Madžarsko je končal jako klaverno. Kakor poročajo listi je Horthyjeva vlada na pritisk vseh sosednih držav razpršila Karlovo armado, Karla in Cito pa je izročila polkovniku Simenfalvyju v strogo varstvo. Dunajski listi pišejo, da bodo Karla in Cito odvedli najprej v grad Tihany, pozneje pa jima bo Italija nakazala posestvo Pianore kot bivališče. Pianore je rojstni kraj rod-bine Parma, iz katere ja izšla cesarica Cita.

Za naše župane.

Županom in obč. uradom! Naznanjamo, da je Zupanska zveza za Slovenijo v Ljubljani otvorila posebno pisarno, ki daje županom, obč. uradom in uradom v vsi zadevi brezplačna in točna nasveta in nasvete. Sedaj se Vam ni treba prav-

niti klanjati liberalnim učiteljem in še drugim nam nasprotnim omikancem, ampak pišite v vsakem slučaju, ki je Vam nejasen, v Ljubljano, priložne znamko za odgovor in dobili boste dober in zanesljiv nasvet in odgovor. Povejte to še svojim tovarišem! Zbirajte ude za Zupansko zvezo, nabirajte pole z nabrano članarino (8 K letno) pošljite na naslov: „Zupanska zveza za Slovenijo“ v Ljubljani, Jugoslovanska tiskarna.

Zupani, obč. odborniki in njih namestniki Kmetске zveze celjskega okrožja, ki se niste pristopili k Zupanski zvezi, prijavite takoj svoj pristop Tajništvu Slov. ljudske stranke v Celju, hotel „Beli vol“! Članarino, za vsakega člana dva dinarja — 8 K za leto 1922 pošljite skupno po poletnicah, ki smo vam jih doposlali. Vaš pristop k Zupanski zvezi naj bo prvi sad veličastnega zborovanja Zupanske zveze dne 9. oktobra v Celju! Dosedaj jih je pristopilo 539. Toda to je še premalo. Le samo, če boste vsi naši župani, občinski odborniki in njih namestniki organizirani v Zupanski zvezi, bo Zupanska zveza lahko uspešno delovala! Ne pozabite tudi na tajništvo Zupanske zveze v Ljubljani, Jugoslovanska tiskarna, ki daje županom in občinskim odbornikom brezplačna pojasnila v zadevah občinske uprave, a samo tistim, ki so (seveda) člani Zupanske zveze! Zatorej takej pristopite!

Pri sestavljanju občinskih proračunov za leto 1922 določite večjo svoto za strokovno glasilo Zupanske zveze, ki začne ob Novem letu izhajati pod imenom „Občinska uprava.“ List bo prinašal vse potrebne nasvete za obč. urade, strokovne odgovore na vprašanja ter članke za župane in upravo občin sploh. Izdajanje lista bode stalo velike svote. Zategadelj je dolžnost vseh občinskih odborov, da določijo v proračunu večjo svoto za Zupansko zvezo v Ljubljani.

Tedenske novice.

Čenjenim naročnikom in čitateljem! Tokrat smo zopet imeli „Gospodarja“ pripravljenega na osmih straneh, a ga nismo mogli dotiskati, ker nismo imeli električnega toka celi ponedeljek in torek. Ta dva dni so počivala po Mariboru vsa podjetja, ki dobivajo gonilno moč iz Fale. Ako nam ne bodo višje oblasti zabranjevale lista kot zadnjič, ako bo v redu poslovala falka elektrarna, bomo posiljali odslej naročnikom „Gospodarja“ redno in vedno na osmih straneh.

Maščevanje. „Slov. Gospodarja“ pretekli teden naši naročniki niste dobili. Izdali smo ga na osmih straneh. A vi ga niste dobili. Zakaj ne, vam ne smemo povedati. Prosimo in pozivamo vse naše zavedne naročnike in zaupnike, moške, žene, mladeniče in dekleta, da se maščujejo na ta način, da vsak pridobi vsaj enega novega naročnika za leto 1922. Kdor plača celotno naročnino za leto 1922 naprej, dobi „Slovanskega Gospodarja“ od 1. nov. do 31. decembra brezplačno. Celotna naročnina znaša 40 K. „Slov. Gospodar“ bje neizprosno boj za samopravo skupne Slovenije, za kršč. načela in za zdravo gospodarstvo. Na delo za našega ljudskega borilca — za „Slov. Gospodarja“! Naročnina se pošilja na naslov: Upravištvu „Slovanskega Gospodarja“, Maribor.

Za Katoliški tiskovni dom v Mariboru! L. 1917 smo sprožili misel, da postavimo v Mariboru, kot slovensko katoliško kulturno središče, Tiskovni dom, odkoder bi branili narodu slov. jezik in katoliško vero. Dobri moške in katoliške žene, navdušeni mladeniči in za vse dobro vneta dekleta so takrat nabrali za Tiskovni dom lepo svoto, ki je zdaj varno naložena v hiši in v 12 stavbenih prostorih v Mariboru. Ko se je zrušila Avstrija, smo bili prepričani, da nam takega središča ne bo treba, ker smo mislili, da se ne bo nikdo drznil našemu ljudstvu jemati slovenskega jezika in katoliškega verskega prepričanja. Zato smo z zbiranjem tudi prenehali. A varali smo se. Od vseh strani se zbirajo sovražniki, ki so si postavili za svoj cilj, naše katoliško ljudstvo odrinuti od sv. katoliške Cerkve in od rimskega papeža ter mu oropati sv. katoliško vero, ta največji in najlepši biser, ki smo ga podedovali od svojih očetov.

Eni vabijo ljudstvo v pravoslavje in drugi v narodno cerkev, zopet drugi v popolno brezverstvo. Brezverskih listov kar mrgoli med Slovenci! Treba je, da se odločno postavimo v bran za per brezversko časopisje, ki zastruplja naše dobro ljudstvo. To pa moremo storiti le tedaj, če imamo dobro urejeno tiskarno in močno razširjeno katoliško časopisje. Zato se je sklenilo, da zbirko za Katoliški tiskovni dom nadaljujemo tako dolgo, dokler to naše katoliško kulturno središče v Mariboru ne bo postavljeno. Temelj tej novi zbirki je postavil Prezvizišeni gospod knezoškof dr. Mihael Napotnik, ki je kot prvi za naš tiskovni sklad daroval 5000 kron, za kar mu budi tukaj izrečena najvišja zahvala! S tem je dal svojim škollanom izpodbuden vzgled, kako treba podpirati katoliški tisk in z njim braniti katoliško versko prepričanje dobrega ljudstva! — Katoliško ljudstvo! Posnemaj krasen vzgled svojega nadpastirja in daruj za Katoliški tiskovni dom po svoji moči! Zbiraj pri vsaki priliki za svoj Tiskovni dom. Delo za katoliški tisk in katoliško časopisje je dandanes pravo apostolsko delo, ki ga bo Bog bogato blagoslovil. Postavimo pa vso agitacijo in vse agitatorje za katoliški tisk pod mogočno varstvo presv. Srca Jezusovega, preblazene Device Marije in našega zaščitnika sv. Cirila!

Naše vzgledno delujoče Marijine družbe prosimo, da se z vso vnemotijo dela za razširjenje „Slovanskega Gospodarja“ in „Straže.“ V ljubljanski škofiji so ravno članice Marijinih družb pridobile letos za „Domo-luba“ okoli 5000 novih plačujočih celoletnih naročnikov. Pojdite vsake nedeljo od hiše do hiše. Iz cele župnije stopite skupaj in si razdelite delokrog. Širitev katoliških časnikov je danes najvažnejše in največje apostolsko delo. Naš knezoškof so šli z lepim vzgledom naprej in so darovali 5000 K za naše katoliške liste. Mladenke, pogum!

Organizacijam naše stranke. — Zimski čas je tu. To je doba podrobnega dela za naše politične, gospodarske in kulturne organizacije. Naša stranka kliče vsem svojim zaupnikom in somišljenikom: Pojdimo vsi na delo! Organizirajmo naše vrste v vsaki vasi, vsaki župniji. Skličite obč. zbor krajevnih organizacij Kmetске zveze, izvolite nov odbor, določite zaupnika za vsako občino in vas, poberite pri vseh somišljenikih članarino za l. 1922, skličite pogosto seje krajevnega odbora in se posvetujte o pravih gospodarskih in političnih vprašanjih. Vse sklepe, želje in resolucije pošljite tajništvu stranke, da jih pošlje glavnemu vodstvu stranke, oziroma gospodom poslancem. Naznanite nam, ali želite, da se v Vaši župniji priredi političen ali gospodarski shod. Po vseh sodnih okrajih želimo letošnjo zimo prirediti izobraževalne tečaje za naše zaupnike. Prosimo, da nam iz vseh sodnih okrajev okrajni odbori stranke izrazijo željo, kje bi se naj vršil tak tečaj. Prav posebno pa pozivamo vse našince, da ves prosti čas uporabijo za nabiranje novih naročnikov za „Slovanskega Gospodarja“ in „Stražo.“ — Tajništvo SLS v Mariboru in v Celju.

Radi povratka ekskralja Karla na Madžarsko so stopile v Ljubljani in Celju vse politične stranke skupaj in so na obilno obiskanih protestnih zborovanjih obsodile Karlovo početje in zahtevale, da naša vlada podvzame vse potrebne korake, za osiguranje naših mej napram Madžarski. Zborovalci so tudi pozvali vlado, da skupno s Čehoslovako in Rumunijo pristopno na Madžare, da preženejo iz svoje srede Karla.

Občni zbor Jugoslovanske kmetске zveze se vrši dne 10. novembra dopoldne v Ljubljani. Prosimo naše pristaše, posebno iz celjskega okrožja, da se udeležijo tega zbora. Isti dan popoldne bo seja glavnega odbora Zupanske zveze za Slovenijo. Naše zaupnike, posebno župane, čakajo že v bližnjem času velike in važne naloge. Zato vas prosimo, da se že sedaj odločite, da greste v Ljubljano. — Tajništvo SLS v Mariboru in v Celju.

Minister samostojnežev Pucelj čuti, da se bliža konec njegovega ministrovanja, zato pusti napredovati svoje zveste agitatorje — „strokovnjake“. Velik demokrat Stibler je prestopil k

Samostojni stranki in takoj avanziral, hauptman-rekvizitor Sanein je preiskočil vse starejše strokovnjake in prišel v IV. čin. razred, avanziral so Skaličev, Goričan, Belle, Znidarič itd. samo radi tega, ker so lepo pridno agilirali za Samostojno stranko. Kmerje ne čudite se, da morate vedno več davkov in pristojbin plačevati, saj plačujete za njimi visoke plače agitatorjev Samostojne stranke!

Agitatorji Samostojne. — kmetjski strokovnjaki v Sloveniji se odlikujejo po veliki — nedelavnosti. Dočim so prej nemški strokovnjaki pridno zahajali med ljudstvo na poučne shode, nikakor pa ne ob času volitev na volilne shode, dočim so prejšnji mariljeve dopisovali v strokovne liste, ne čitamo ničesar od gg. Sanein, Zabavnik, Goričan, Znidarič, Petkovič itd. Temu se ni čuditi, ker jim gospodarstvo na lastnih posestvih in pa agitacija za Samostojno vzame ves čas — V drugih strankah vrši inteligenca poleg političnega dela vestno svojo službo, v Samostojni pa inteligenca kmetjski veščaki — dobiva od države plačo zato, da gospodarji na lastnih posestvih in se bogati ter agitira za Samostojno. To je boj za staro pravdo!

Samo pri nas je mogoče, da sadjarski nadzornik Goričan lepo gospodari na svojem posestvu v Višnji vasi in si zbira premoženje, v svoj okoliš pa le redko kedaj pogleda. Ali vleče za to mastno plačo, da napiše vsak teden par dopisnic ali za to, da hodi ob volitvah na shode Samostojne stranke? V drugih državah imajo strokovnjaki sedež urada ob železnici v prometnem kraju, posvetijo ves čas svoji službi, ne pa svojemu posestvu, pri nas pa pusti minister samostojnež, da vleče „strokovnjak“ mastno plačo in sedi — doma.

Brežiški okr. glavar. — Urekov lajbgardist. Čudno vlogo je prevzel zadnjič čas brežiški okr. glavar Koropec. Postal je reditelj na Urekovih shodih. Tako je napravil red na Breževem shodu v Polju in 16. oktobra v Imenem pri Podčetrtku. Na zadnjem shodu je g. Koropec nad našimi pristaši, ki so se drznili Ureku ugovarjati kričal na vse grlo in jim na vse mogoče načine grozil, ako ne bodo Ureka tiho poslušali. Naši pristaši mu tudi niso ostali dolžni. Povedali so mu kar v obraz, da vladni zastopnik ni zato na shodih, da bi opravljal službo reditelja in kričal nad zborovalci, ampak, da pazi na govornika, ali na govori protidržavno!

Zalostne razmere ob severni meji. Poslanec Vladimir Pušenjak je stavil na finančnega ministra upit, da se naj pogranične trupe (ruske Wranglove), ki jih je vlada namestila na mejo proti Avstriji in Madžarski, iz utemeljenih razlogov namesi kam drugam, nadomesti se jih pa naj s slovenskimi finančnimi stražniki. Doslej je namreč opravljal 600 finančnih stražnikov to obmejno službo in je bilo ljudstvo z njimi zadovoljno, ker so razumeli jezik in običaje obmejne prebivalstva. Ko so zasedli Wranglovi mejo, so se vrstile pritožbe dan za dnevom. Kozaki so že povzročili veliko razburjenja, ker se ne ozirajo na ugodnosti obmejne prebivalstva v pogledu prehoda meje. Sitnosti, ki jih ima ljudstvo, so nepopisne. Tako n. pr. so v vinogradu g. Kluga napravili za 5000 K škode, ki je posestnik še do danes ni dobil vrnjeno. — Istotako je posređoval v tem oziru poslanec Pušenjak tudi pri politični ob-lasti.

O neznosnih razmerah, ki so zasladele na naših mejah, odkar jih je centralistična vlada zavarovala s takozvanimi „pograničnimi trupami“. Bi lahko napisali marsikaj, pa se boji-mo, da bi nam oblast zaplenila list. Slučaj pa, ki se je dogodil dne 21. t. m. na italijansko-jugoslovanski meji, je tako vnebovpijlo, da ga nikakor ne moremo zamolčati. Posestnik J. Mežnik iz Rafeč št. 15 je omenjenega dne peljal gnoj preko demarkacijske črte na svoje onstran meje ležeče njive. Ker so napravili divjaški Wranglovi iz mirnih Rafeč celo trdnjavo, v kateri mora biti vsak vašan ob 6. uri zvečer v svoji hiši, se je Mežnik požuril, da bi pravočasno dospel domov. Ko je prišel do meje, so ga Italijani gledali in pustili popolnoma na miru. Jugoslovanska straža, sestojeca iz zlo-